

19 กุมภาพันธ์ 2546 โครงการทักษิณพัฒนา ครบรอบ 14 ปี ในการพัฒนาชายแดนใต้

โครงการทักษิณพัฒนา¹

สภาพทั่วไปของจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทยทั้งเชิงภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และภาษาพูด ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ปัญหาสำคัญในพื้นที่คือ ปัญหา ด้านสังคมจิตวิทยา ปัญหาความหวาดระแวงของประชาชนในพื้นที่ และปัญหาการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด สำหรับปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนั้น ส่วนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาหลักที่กล่าวมาแล้ว

ที่มาของโครงการฮาร์ปปีนบารู ชาวมุสลิมที่มีสายกลางยะลา เรียกร้องให้ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ พ.บ. เมื่อปี 31 ตัดพ้อต่อว่าอย่างน้อยใจที่ถูกกดขี่ข่มเหง

ประวัติความเป็นมา

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี ในขณะที่

ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการทหารบก และรอง ผอ.ปก.ได้ เดินทางมาตรวจเยี่ยมพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2531 มีผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ได้ตัดพ้อต่อว่าในทำนองอยู่อย่างหวาดระแวง ถูกกดขี่ข่มเหงไม่เป็นธรรม เป็นชนกลุ่มน้อย อยู่อย่างไม่มีความหวัง ฯลฯ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ จึงได้สั่งการให้ กองทัพบกที่ 4 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 จัดทำโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ของชาวไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เรียกเป็นภาษาท้องถิ่นว่า “ฮาร์ปปีนบารู” โดยมีความมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้หมดไปโดยเร็ว และมีเป้าหมายสูงสุดคือการนำสันติภาพ และความสงบสุขอันถาวรมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์โดยสรุปคือ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี การยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น มีความร่วมมือร่วมใจ มีความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นและ

โครงการทักษิณพัฒนา นักเยาวชนจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ที่ ทำเนียบรัฐบาล กทม.

¹ กายอังกษุทรบริหาร อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี

ประเทศชาติโดยส่วนรวม ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ยุทธศาสตร์ของโครงการคือ “การสร้างสันติสุข ประชาชน รู้รักสามัคคี มีทัศนคติที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจในนโยบายให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของราชการ” และมีเป้าหมายสูงสุด คือ การสร้างสันติภาพ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ผู้บัญชาการทหารบกเข้าเฝ้า ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ และทรงมีพระราชดำรัส ให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยรีบด่วน

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2532 นับเป็นวันปฐมฤกษ์ของโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ ที่ได้ทำพิธีส่งหน่วยทักษิณพัฒนาจำนวน 19 หน่วย หน่วยพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรจำนวน 30 หน่วย และหน่วยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 9 หน่วย เข้าปฏิบัติการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ณ ค่ายอิงคยุทธบริหาร อำเภอนongจิก จังหวัดปัตตานี ภายหลังได้ขยายพื้นที่ปฏิบัติการให้ครอบคลุมอีก 2 จังหวัด คือ จังหวัดสงขลา และสตูล โดยจัดตั้งกองอำนวยการโครงการขึ้นเพื่อควบคุมการปฏิบัติงาน ในขั้นต้นฝากการบังคับบัญชาไว้กับกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ 43 ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2532 กองอำนวยการโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ ได้ย้ายเข้าที่ตั้งใหม่ ณ ค่ายอิงคยุทธบริหาร อำเภอนongจิก จังหวัดปัตตานี และวันที่ 1 ตุลาคม 2534 ก็ได้แปรสภาพเป็น กองทัพภาคที่ 4 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 (โครงการเพื่อความหวังใหม่) ต่อมาเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2539 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “โครงการทักษิณพัฒนา” จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะการปฏิบัติงานในภาพรวมที่ผ่านมาแบ่งได้เป็น 3 ระยะเวลา

ระยะแรก ตั้งแต่ปี 2532-2535 เป็นช่วงที่สถานการณ์รุนแรงเกือบทั้งพื้นที่ เปรียบเหมือนไฟที่กำลังลุกไหม้อย่างรุนแรง ลักษณะการดำเนินงานจึง

มุ่งเน้นเข้าไปดับไฟที่ลุกช่วงให้ดับลงโดยการเข้าไปแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเร่งด่วน เฉพาะเรื่องของประชาชนทั่วไปในพื้นที่

ระยะที่สอง ตั้งแต่ปี 2536-2539 เป็นช่วงที่สถานการณ์คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น เปรียบเหมือนไฟไหม้ที่ได้ดับลงแล้ว แต่อาจจะยังมีบางจุดที่ยังคุกรุ่นอยู่ ลักษณะการดำเนินการได้จัดทำเป็นระยะยาวสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยอาศัยความร่วมมือจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน

ระยะที่สาม ตั้งแต่ปี 2540-2541 ลักษณะการดำเนินงานเสริมต่อจากการปฏิบัติในระยะที่สอง เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการด้านสังคมจิตวิทยา ด้วยการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและหมู่บ้านปลอดภัยเสพติดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ที่มีศักยภาพพร้อม เพื่อให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ตามแนวทางพัฒนาในปัจจุบัน

สำหรับแผนการปฏิบัติตั้งแต่ปี 2542 ซึ่งถือเป็นปีแรกในทศวรรษที่ 2 ของโครงการทักษิณพัฒนา หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เป็น ระยะที่สี่ ของโครงการ ลักษณะการปฏิบัติในภาพรวม เน้นการปฏิบัติที่สานต่อจากระยะที่สาม ควบคู่กับการกำหนดพื้นที่ เพื่อดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบแบบยั่งยืน โดยได้กำหนดเป็นภารกิจไว้ ดังนี้

“โครงการทักษิณพัฒนา ดำเนินการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บรรลุผลสำเร็จในการสร้างความรัก ความสามัคคี ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นอย่างถาวร”

การปฏิบัติงานอยู่ภายใต้ 6 แผนงานหลักคือ แผนงานช่วยเหลือประชาชน แผนงานสังคมจิตวิทยา แผนงานรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

แผนงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน แผนงานประชาสัมพันธ์ แผนงานติดตามประเมินผล และการข่าว ผลงานที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2540 ถึงปัจจุบัน ใน 299 หมู่บ้าน 48 ตำบล 31 อำเภอของ 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ คือ จัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติดได้ 82 หมู่บ้าน ฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพได้ 50 หลักสูตร 529 รุ่น 11,897 คน จัดตั้งกลุ่มอาชีพได้ 120 กลุ่ม ก่อสร้าง ซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ บริการด้านสาธารณสุข รวมถึงแนะนำอาชีพด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และ ประมงอีกมากมาย

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิจัยประเมินโครงการ พบว่า เจตคติ ของประชาชนที่มีต่อโครงการทักษิณพัฒนา ปี 2545 โดยรวมในทุกพื้นที่ของหน่วยทักษิณพัฒนาอยู่ในระดับเห็น ด้วยในระดับสูง หรืออาจกล่าวได้ว่า โดยรวมแล้ว ประชาชนมีเจตคติที่ดียิ่งต่อโครงการทักษิณพัฒนา นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์ประชาชนผู้นำท้องถิ่น และ ข้าราชการต่างมีความรู้สึกที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ อยากให้หน่วยทักษิณพัฒนาปฏิบัติงานในพื้นที่ เป้าหมายเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป และมีความไว้วางใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น ซึ่งเกิดจากการร่วมมือกัน ทำงานเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน

ในส่วนของโครงการทักษิณพัฒนา หลังจากที่ได้เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัดของหน่วย ทักษิณพัฒนา พบว่า สภาพของประชาชนและชุมชน ตามวัตถุประสงค์ของโครงการทักษิณพัฒนาในภาพรวม มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งด้านอุดมการณ์ ในความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น ประเทศชาติ ด้านความรักสามัคคี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้าน การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของกำลังพลหน่วยทักษิณ พัฒนาอย่างเต็มความสามารถ และด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ประชาชนและชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ ดีขึ้น และการสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยร่วมโครงการทักษิณพัฒนาและ

ประชาชนในพื้นที่ของหน่วยทักษิณพัฒนา ทำให้การ ดำเนินงานโครงการทักษิณพัฒนา ปี 2545 โดยภาพ รวมบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการทักษิณพัฒนา

จากความสำเร็จของการดำเนินงาน รัฐบาลได้ เล็งเห็นความต้องการของประชาชน ในการรับความ ช่วยเหลือจากโครงการทักษิณพัฒนา ปีงบประมาณ 2546 จึงได้อนุมัติให้หน่วยทักษิณพัฒนาจากเดิม 5 หน่วยกิต เพิ่มขึ้นเป็น 12 หน่วยกิต ปฏิบัติงานครอบคลุม 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ในพื้นที่ต่อไปนี้ ต.ตรัง ต.ปานัน ต.ปะโด อ.มายอ จ.ปัตตานี, ต.ตะโละคือรามัน อ.กะพ้อ จ.ปัตตานี, ต.เชิงคีรี อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส, ต.ช้างเผือก ต.ผดุงมาตาร อ.จะนะ จ.นราธิวาส, ต.บองอ ต.กาลิซา อ.ระแงะ จ.นราธิวาส, ต.ร่มไทร อ.สุคีริน จ.นราธิวาส, ต.กาเยะมาตี ต.บาเระเหนือ อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส, ต.มะรือโบออก อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส, ต.บ้านแหอ อ.ธารโต จ.ยะลา, ต.กาบัง อ.กาบัง จ.ยะลา, ต.ป่าดงเบขาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา, และ ต.ท่าแพ ต.ท่าเรือ อ.ท่าแพ จ.สตูล ทั้งนี้ เพื่อให้ปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายได้มากขึ้น

นโยบายในการปฏิบัติงานของโครงการทักษิณ พัฒนาปี 2546 ของพลโท วิชัย บัวรอด แม่ทัพภาคที่ 4 และผู้อำนวยการโครงการทักษิณพัฒนา ยังคงดำเนินการ ตามแผนงานหลัก 6 แผนงานเช่นปีที่ผ่านมา แต่ได้เน้น การปฏิบัติงานพิเศษเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนี้

1. การให้กำลังพลในหน่วยทักษิณพัฒนา เข้าใจในนโยบายในการดำเนินการพัฒนาในเรื่องความ มั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปฏิบัติให้บรรลุ ผลสำเร็จในการสร้างความรัก ความสามัคคีควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรณรงค์การ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการสร้างความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นอย่างถาวร

2. การยึดถือเจตนารมณ์ที่มุ่งเน้นงานพัฒนา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นหลัก เพื่อให้ ชุมชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็ง

สามารถจัดการต่อปัญหาภายในชุมชน ได้อย่างเป็นรูปธรรม มีความรัก และหวงแหนแผ่นดิน และให้ประชาชนมีจิตสำนึกด้านความมั่นคง ตลอดจนการประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ของชุมชนเป็นสำคัญ เน้นการมีส่วนร่วมทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล และลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติ และน้อมนำพระบรมราโชวาท รุ้สามัคคี มาเป็นหลักชัยในการปฏิบัติงานร่วมกัน

3. มุ่งเน้นปฏิบัติการกิจ ไปสู่ยุทธศาสตร์ของโครงการคือ “การสร้างสันติสุข ประชาชนมีความรัก ความสามัคคี และทัศนคติที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจในนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานของรัฐ ให้ความสำคัญร่วมมือสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ” เพื่อนำไปสู่

- การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพราะจะสามารถเป็นปัจจัยหลัก ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดีและยั่งยืน

- การพัฒนาจะต้องยึดหลักของการมีส่วนร่วมคือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ บนรากฐานของความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

- ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด และปัญหาความไม่เป็นธรรม คือองค์รวมของปัญหาที่จะต้องผนึกกำลังกันแก้ไขปัญหาให้ถึงที่สุด

- โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP (ONE TUMBON ONE PRODUCT) จะต้องให้การสนับสนุนและดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และครบวงจร

- จะพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ไปสู่ดินแดนแห่งสันติสุข โดยร่วมกับกรมการปกครอง (สปด.) ส่วนประสานการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้แบบบูรณาการ (สคบ) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในภาค 4 ส่วนแยกที่ 2 และทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผลการปฏิบัติงานต่อพื้นที่เป้าหมายของหน่วยทักษิณพัฒนา (นทพ.) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตาม

วัตถุประสงค์ของโครงการหน่วยทักษิณพัฒนา จึงได้วางช่วงชั้นทำงานดังนี้

ในช่วง 2 เดือนแรก (ค.ค.-พ.ย.45) ให้หน่วยทักษิณพัฒนา ประชาสัมพันธ์โครงการทักษิณพัฒนาให้พี่น้องประชาชน ส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ได้รู้จักโครงการทักษิณพัฒนา และรับทราบวัตถุประสงค์ของโครงการ รู้จักหน่วยทักษิณพัฒนา รับทราบแนวทางการปฏิบัติของหน่วยเป็นอย่างดี ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายที่หน่วยทักษิณพัฒนารับผิดชอบ

มอบอุปกรณ์ให้กลุ่มอาชีพ ต.ห้วยกระบก กิ่ง อ.กรงปินัง จ.ยะลา ประจำปี 2545

หลังจากหน่วยประชาสัมพันธ์โครงการ แล้วก็จะได้ส่งเสริมการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ ชุมชนที่พึ่งพากันได้ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และเป็นชุมชนที่เกิดความรักความสามัคคี

หลังจากการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้พิจารณาหมู่บ้านที่เป็นชุมชนเข้มแข็ง เข้ารับการสนับสนุนโครงการต่างๆ ของหน่วยทักษิณพัฒนาเป็นอันดับแรก และขยายผลไปสู่หมู่บ้านที่ได้รับการอบรมเป็นชุมชนเข้มแข็งเป็นลำดับต่อไป และที่สำคัญให้ถือว่าความสำเร็จของการพัฒนา ขึ้นอยู่กับความเชื่อใจของพี่น้องประชาชน กำสั่งพลของหน่วยทักษิณพัฒนา (นทพ.) จะต้องไม่สร้างปัญหา หรือสร้างเงื่อนไขต่างๆ ให้เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างเด็ดขาด...

ในปัจจุบันโครงการทักษิณพัฒนามีผู้รับผิดชอบคือ พล.อ.ชาลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ผอ.รมน.) พล.ท.วิชัย บั้วรอด มทก.4/ผอ.รมน.ภาค 4 เป็น

พลโท วิชัย บัรรอด แม่ทัพภาคที่ 4 เปิดการประชุมนิเทศกำลังพลบรรจุใหม่ ปี 2546 เพื่อให้มีความรู้และความพร้อมก่อนเข้าปฏิบัติงาน

ผู้อำนวยการโครงการทักษิณพัฒนา กำลังพลในโครงการทักษิณพัฒนา ส่วนใหญ่ จัดจากกองทัพภาคที่ 4 กองทัพบก นอกจากนั้นผืนกำลังร่วมกับกองทัพเรือ (หน่วยทหารนาวิกโยธิน หรือ นย.) และข้าราชการพลเรือนอีกจำนวนหนึ่ง อาทิเช่น นายอำเภอในพื้นที่นั้น เป็นผู้บังคับหน่วยทักษิณพัฒนา มีฝ่ายทหารเป็นรองผบ.หน่วย นายทหารแผนและปฏิบัติการจิตวิทยา และ

เจ้าหน้าที่ 3 คน มีหน้าที่ควบคุม ชุดจากฝ่ายทหารเรียกว่า ชุดพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน จำนวน 18 คน ชุดแพทย์เคลื่อนที่จัดจากสาธารณสุขหรือโรงพยาบาล จำนวน 3 คน และชุดพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ จัดจากปลัดอำเภอ ปลัด อบต. เกษตร ปรุศัตว์ ประมง พัฒนาการ ในอำเภอนั้น จำนวน 4 คน เข้าปฏิบัติงานใน 1 หรือ 2 ตำบล ต่อ 1 ปีงบประมาณนั้นๆ แล้วก็ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปพัฒนาพื้นที่อื่นๆ อีกเป็นปีต่อไป ในปี 2546 นี้มี 12 หน่วย จำนวนหน่วยจะมากขึ้นหรือน้อยลง ขึ้นอยู่กับงบประมาณจาก กอ.รมน. เป็นรายปี กอ.รมน. จะพิจารณาจากงบประมาณที่มีอยู่ จัดสรรตามปกติ หรือ กระแสเรียกร้องตามความต้องการจากประชาชน โดยมีข้าราชการ นักการเมือง ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ให้การยอมรับ และสนับสนุนโครงการทักษิณพัฒนาหรือ สารปิ่นขาว อย่างเช่น 14 ปีที่ผ่านมา

อบรมนักเรียนหน้าเสาธง เรื่องป้องกันยาเสพติด ต.ท่าแพ อ.ท่าแพ จ.สตูล

